

Š i f r a k a n d i d a t a :

--

Državni izpitni center

M 1 8 1 5 3 1 1 2

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

FILOZOFIJA

≡≡ Izpitna pola 2 ≡≡

Esej

Sreda, 30. maj 2018 / 120 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi dva konceptna lista in dva ocenjevalna obrazca.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati naloge, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola vsebuje 15 esejskih naslovov, od katerih izberite enega. Esej naj obsega najmanj 600 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 22.

V preglednici z "x" zaznamujte, kateri esej naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prvi esej, ki ste ga pisali.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.

Pišite **v izpitno polo** z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pred esej prepisite številko in naslov eseja, ki ste ga izbrali. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z 0 točkami. Osnutek eseja pišite na konceptna lista. Osnutek se ne upošteva pri ocenjevanju.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 3 prazne.

M 1 8 1 5 3 1 1 2 0 3

Prazna stran

OBRNITE LIST.

NAVODILA ZA PISANJE ESEJA

Napišite esej, ki naj bo dolg najmanj 600 besed. Bodite pozorni na **analizo ključnih pojmov** (in na problematizacijo njihove samoumevnosti) ter na razlago in **argumentacijo stališč**, ki jih boste v eseju predstavili. Pri razlagi in utemeljevanju uporabite **konkretne primere**, oprite pa se seveda na **filozofske perspektive**, ki ste jih obravnavali na pripravah. V eseju obravnavajte **vsaj dva pogleda** na dani problem, pri čemer se od zdravorazumskega premisleka poskusite dvigniti do filozofskega mišljenja, ki premisli tudi **izhodišča posameznega pogleda**.

Vprašanje stvarnosti

1. Razpravljajte o trditvi: Že vsakdanje odločitve ljudi dokazujejo, da je človek bitje, ki se lahko svobodno odloča, in da je radikalni determinizem zmoten.
2. Razpravljajte o trditvi: Ni nespremenljivega temelja stvarnosti, saj je bistvo sveta v nenehnem spreminjanju.
3. Razpravljajte o trditvi: Če čas izbriše vse sledove našega delovanja, je nesmiselno truditi se za kar koli.

Vprašanje spoznanja

4. Razpravljajte o trditvi: »Spoznati pomeni preseči nenehni tok sprememb v fizičnem svetu in dojeti stalen racionalni red za njim.« (Palmer)
5. Razpravljajte o trditvi: Spoznanja ne moremo graditi na čisto zaznavnih dejstvih, saj imajo velik pomen tudi predvidevanja in pričakovanja.
6. Razpravljajte o trditvi: Znanost poskuša teorije ovreči, ne pa dokazati, da so resnične.

Vprašanje morale

7. Razpravljajte o trditvi: Človek je samo kolešček v mehanizmu neizogibne nujnosti. Kar koli stori, je odvisno od preteklih dogodkov in dejanj, tako da na svoja dejanja pravzaprav sploh nima vpliva.
8. Razpravljajte o trditvi: »Quod licet lovi, non licet bovi.« (Kar je dovoljeno Jupitru, ni dovoljeno volu.) Ker ljudje med sabo nismo enaki, tudi moralna pravila ne morejo veljati za vse enako.
9. Razpravljajte o trditvi: Dobro življenje je življenje v skladu s človeškim bistvom. Hlepenje po bogastvu, užitku in materialnih dobrinah pa nas od dobrega življenja samo oddaljuje.

Posameznik in skupnost

10. Razpravljajte o trditvi: Izvoljena aristokracija je največ, kar lahko upamo.
11. Razpravljajte o trditvi: V svobodni družbi je treba omejiti mojo svobodo, da bi zaščitili svobodo drugih, pa tudi lastno svobodo.
12. Razpravljajte o trditvi: Družbena pravičnost nasprotuje osebnim in ekonomskim svobodam, ki ju zahteva tržno gospodarstvo.

Filozofija religije

13. Razpravljajte o trditvi: Vsemogočen Bog ne bi ustvaril ljudi, ki nosijo očala.
14. Razpravljajte o trditvi: »Religije človeštva moramo uvrstiti med blodnje ...« (Sigmund Freud)
15. Razpravljajte o trditvi: Čeprav ateisti podpirajo svoje prepričanje, da Boga ni, s sodobno znanostjo, Bog ni predmet znanosti, zato se ateisti motijo.

M 1 8 1 5 3 1 1 2 0 6

Lined writing area consisting of 28 horizontal lines.

M 1 8 1 5 3 1 1 2 0 8

Lined writing area consisting of 22 horizontal lines.

M 1 8 1 5 3 1 1 2 1 1

Prazna stran

Prazna stran